

PROGRAM SPECIALIZACIJE IZ DERMATOVENEROLOGIJE

Predlagatelj:

Strokovni svet za dermatovenerologijo SZD

Nacionalni koordinator za specializacijo -dermatovenerologija

KAZALO

1	Opredeleitev specializacije	4
2	Namen specializacije	4
3	Trajanje in struktura specializacije	5
4	Organizacija / upravljanje s kakovostjo specializacije	5
5	preverjanje znanj in kompetenc.....	6
5.1	Sprotno preverjanje	6
5.2	Druge oblike preverjanja znanja	7
5.3	Preverjanje mehkih veščin	8
5.4	Obveznosti letnega razgovora	8
5.5	Zaključek specializacije.....	8
6	kriteriji vzdrževanja nivojev kompetentnosti.....	9
7	program specializacije iz dermatovenerologije.....	10
7.1	Vsebina programa specializacije iz dermatovenerologije	10
8	Učni cilji (silabus).....	14
8.1	Splošna dermatologija	14
8.2	Specialna dermatovenerologija.....	15
8.2.1	Alergologija	15
8.2.2	Otroška dermatologija.....	16
8.2.3	Mikologija	16
8.2.4	Spolno prenosljive okužbe.....	17
8.2.5	Dermatoonkologija.....	17
8.2.6	Flebologija in limfologija.....	18
8.2.7	Dermatopatologija	20
8.3	Zunanja kroženja.....	21
8.3.1	Revmatologija	21
8.3.2	Angiologija	21
8.3.3	Plastična kirurgija	21
8.3.4	Mikrobiologija in imunologija	21
8.3.5	Infekcijske bolezni	21
8.3.6	Alergologija	21
8.3.7	Onkologija.....	21
8.3.8	Dermatološki estetsko korektivni posegi	21
8.3.9	Dermatokirurgija.....	22
8.3.10	Izbirni del	22
8.4	Seznam obveznih posegov in obravnav	23

8.5	Izvajanje programa specializacije iz dermatovenerologije.....	25
8.5.1	Napotki za izvajanje programa.....	25
8.5.2	Akreditacijski kriteriji.....	25

1 OPREDELITEV SPECIALIZACIJE

Dermatologija je medicinska specialnost, ki se ukvarja z diagnostiko in zdravljenjem (konservativno in kirurško) ter preventivo bolezni kože, podkožja, kožnih priveskov, pripadajočih sluznic, kožnih manifestacij sistemskih bolezni in sistemskih manifestacij kožnih bolezni. Vključuje tudi promocijo zdravja kože. Venerologija vključuje diagnostiko in zdravljenje ter preventivo spolno prenosljivih bolezni in drugih bolezni genito-analnega področja. (definicija UEMS – European Union of Medical Specialists).

Specializacija iz dermatovenerologije je učni in vzgojni proces, v katerem specializant pridobi poglobljeno teoretično znanje o kožnih in spolno prenosljivih boleznih in osvoji praktična znanja s potrebnimi kliničnimi veščinami, kar omogoča kakovostno in celostno obravnavo bolnika.

Po zaključeni specializaciji je specialist dermatovenerologije sposoben samostojno oskrbeti večino bolnikov s kožnimi in spolno prenosljivimi boleznimi, vključujoč diagnostiko in terapijo, v okviru ambulantne in bolnišnične specialistične dejavnosti. Delo specialista dermatovenerologije lahko vključuje tudi konziliarno obravnavo bolnikov, dežurstvo ter preventivne in javnozdravstvene aktivnosti na področju kožnih in spolnih bolezni.

Glede na naravo kožnih bolezni in tesno funkcionalno povezanost procesov na koži in sluznicah z drugimi organskimi sistemi, je dejavnost specialista dermatovenerologije tudi interdisciplinarno prepletena s številnimi drugimi specialnostmi: mikrobiologijo in imunologijo, medicinsko genetiko, različnimi področji interne medicine (predvsem revmatologijo, angiologijo), pediatrijo, kirurškimi strokami (plastično kirurgijo, kirurgijo za kirurške okužbe, proktologijo), infektologijo, onkologijo. Pomemben del dermatovenerološke dejavnosti je tudi estetsko korektivna medicina (izvajanje posegov in obvladovanje zapletov).

Specialist dermatovenerologije je usposobljen tudi za sodelovanje v pedagoškem procesu na dodiplomskem in podiplomskem nivoju ter za samostojno načrtovanje in izvedbo raziskovalnih projektov.

Specialistični naziv: specialist dermatovenerologije / specialistka dermatovenerologije

2 NAMEN SPECIALIZACIJE

Kožne bolezni zavzemajo v nacionalni patologiji pomemben delež, ki se ob starajoči se populaciji povečuje. Dermatovenerologija je hitro razvijajoča se avtonomna klinična specialnost, pri kateri so bili v zadnjih dvajsetih letih doseženi pomembni napredki v razumevanju etiopatogeneze in zdravljenju številnih kožnih bolezni.

Namen specializacije iz dermatovenerologije je specializantom zagotavljati kvalitetno izobraževanje o kožnih in spolno prenosljivih boleznih, prenašati napredke v razvoju stroke v izobraževalni proces in posledično omogočiti obravnavo bolnikov na najvišjem strokovnem nivoju, v skladu s sodobnimi evropskimi standardi in veljavno strokovno doktrino.

Namen specializacije je tudi vzgajati bodoče specialiste dermatovenerologije v etično odgovorne strokovnjake na področju kliničnega dela in raziskovalne dejavnosti, vzpodbujati profesionalizem in spoštljivo komunikacijo do bolnikov in sodelavcev, kot tudi vzpodbujati aktivno udeležbo na strokovnih srečanjih, pripravo strokovnih člankov in vključevanje v raziskovalno dejavnost.

3 TRAJANJE IN STRUKTURA SPECIALIZACIJE

Specializacija dermatovenerologije obsega splošno dermatovenerologijo, specialna področja dermatovenerologije in zunanja kroženja v drugih ustanovah. Specializacija iz dermatovenerologije nima skupnega debela z drugimi specializacijami.

Program specializacije iz dermatovenerologije traja 4 leta in obsega:

- izobraževanje in delo na dermatoveneroloških oddelkih za odrasle in otroke (6 mesecev)
- izobraževanje in delo v specialističnih dermatoloških ambulantah (12 mesecev)
- izobraževanje in delo v specialnih dermatoveneroloških ambulantah (16 mesecev)
- zunanja kroženja (8 mesecev)
- izbirni del kroženja (4 meseca)
- študijski dopust (2 meseca)

Program upošteva vsebinska priporočila odbora za dermatovenerologijo UEMS-a in usmeritve za optimizacijo in posodobitev učnih načrtov specializacij zdravnikov, priporočenih s strani Sveta za izobraževanje zdravnikov in Komisije za podiplomsko usposabljanje pri Zdravniški zbornici Slovenije.

Program specializacije omogoča dodatno usposabljanje specializantov v tujini, lahko pa celoten program izvedejo tudi akreditirane ustanove v Sloveniji, ki izvajajo dejavnosti, skladne s programom specializacije.

Specializacija se zaključi s specialističnim izpitom.

4 ORGANIZACIJA / UPRAVLJANJE S KAKOVOSTJO SPECIALIZACIJE

Spremljanje kakovosti specializacije se izvaja z naslednjimi kazalci:

- delež opravljenih letnih razgovorov
- število kritičnih dogodkov v enem letu
- delež vseh opravljenih obveznih preverjanj znanja v zadnjem letu specializacije

Dodatni parametri kakovosti izvajanja specializacije so izsledki eValvacije s strani specializantov.

Vpogled v e-ocene vseh glavnih in neposrednih mentorjev ter pooblaščenih ustanov ima nacionalni koordinator. Z mentorjem, ki dosega nižje povprečne ocene, se nacionalni koordinator pogovori o pogojih za izvajanje mentorstva, morebitnih drugih težavah in razlogih.

Specifične zahteve za neposredne mentorje, glavne mentorje in nacionalnega koordinatorja so opredeljene v pravilniku, ki ureja vrste, vsebino, trajanje in potek specializacij zdravnikov.

Neposredni mentor je zdravnik specialist določene specialnosti, pri dejavnostih, ki jih izvajajo tudi nezdravniki, pa tudi drug strokovnjak. Neposrednega mentorja imenuje pooblaščen izvajalec. Vsak pooblaščen izvajalec določi vodjo programa specializacije, ki določi neposredne mentorje in spremlja potek kroženja. Ustanova mora pred pričetkom kroženja na posameznem sklopu pisno obvestiti specializanta, kdo je njegov neposredni mentor in neposrednega mentorja, za katerega specializanta je v določenem delu programa odgovoren.

Neposredni mentor po zaključenem kroženju pripravi poročilo o kroženju specializanta in njegovem napredku in ga pošlje glavnemu mentorju.

V primeru, da se kadarkoli tekom kroženja ugotovi, da specializant ni pridobil ustreznih znanj in veščin ali ni bil prisoten vsaj 80% kroženja na določenem področju, se glavnemu mentorju predlaga podaljšanje kroženja za čas, da specializant osvoji potrebna znanja in veščine.

Glavni mentor ima odločilno vlogo v procesu usposabljanja specializanta in presoji njegovega napredka. Na letnem razgovoru glavni mentor preveri ali so kroženja v e-listu potrjena s strani neposrednih mentorjev, če so opravljeni predpisani kolokviji in število predvidenih posegov/obravnav. Vsebina letnega razgovora poteka v skladu s priporočili Zdravniške zbornice v Vodniku za letni razgovor. Zapisnik letnega razgovora glavni mentor pošlje nacionalnemu koordinatorju.

Glavni mentor obvešča nacionalnega koordinatorja o izrednih dogodkih (odstopu od mentorstva pri določenem specializantu, izrednem kolokviju in drugih zapletih v poteku specializacije).

Letno poročilo nacionalnega koordinatorja, katerega pošlje nadzorniku kakovosti, vsebuje tudi poročila o odstopanjih, izrednih dogodkih, njihovih vzrokih in uvedenih postopkih za njihovo reševanje.

Kakovost izvajanja specializacije presoja nadzornik kakovosti, njegova vloga je opredeljena v pravilniku, ki ureja vrste, vsebino, trajanje in potek specializacij zdravnikov.

5 PREVERJANJE ZNANJ IN KOMPETENC

5.1 Sprotno preverjanje

Vsak specializant v e-list vpisuje opravljene posege ter druge strokovne ali raziskovalne dejavnosti.

Spremljanje napredka specializanta tekom specializacije poteka ob praktičnem delu, na organiziranih preverjanjih znanja (kolokviji) in preko podatkov v e-listu.

Na osnovi tega in poročil neposrednih mentorjev o poteku kroženja se presoja o naraščajoči odgovornosti in pooblastilih specializanta za nadaljnje delo.

Časovni mejniki za organizirano preverjanje znanja v obliki ustnih kolokvijev so navedeni v programu specializacije. Vsebina preverjanja znanja in kompetenc je opredeljena na tem mestu.

- Kolokvij v 1. letu po 3 mesecih kroženja na katerem se preveri osnovno teoretično znanje celotnega področja dermatovenerologije, podrobno poznavanje dermatološke semiotike in dermatološke propedeutike in poznavanje ustrezne, tudi slovenske dermatološke terminologije.
- Kolokvij po 12 mesecih kroženja in pred pričetkom dežuranja¹, kjer se podrobneje preveri poznavanje teoretičnega in praktičnega znanja iz vsebine prvega leta specializacije, poznavanje osnov dermatoskopije, nujnih stanj na področju dermatovenerologije in njihovo obravnavo, akutne zaplete kožnih bolezni in zdravljenje le-teh, indikacije za sprejem bolnika v bolnišnico, poznavanje interdisciplinarnega sodelovanja pri obravnavi nujnih stanj, indikacije za napotitev bolnika z nujnim dermatološkim stanjem v drugo specialistično ustanovo. Ta kolokvij je pogoj za dežuranje ali ekvivalent dežurstva (stalna pripravljenost in delo v popoldanskih ambulantah, v katerih se sprejemajo tudi bolniki z nujno napotitvijo). Ta kolokvij je pogoj za nadaljevanje kroženja.
- Pisni izpit iz dermatološke farmakoterapije - lokalne in sistemske terapije se opravi v 1. letu kroženja (ne prej kot po treh mesecih). Ta izpit je pogoj za nadaljevanje kroženja v drugem letu.

---

¹ ob pogoju, da imajo na voljo za konzultacijo (lahko tudi preko telefona) specialista/neposrednega mentorja

- Izstopni kolokvij iz mikologije:
Preveri se poznavanje klinične slike glivičnih bolezni kože, las, nohtov, sluznic, diferencialne diagnoze, mikološke diagnostike, lokalne in sistemske antimikotične terapije, previdnosti in kontraindikacije pri predpisovanju sistemskih antimikotikov. Preveri se praktični odvzem kužnine pri bolniku in mikroskopski pregled za prisotnost gliv in parazitov. Na tem kolokviju se preveri tudi znanje s področja parazitnih bolezni kože.
- Opravljeni kolokviji ob zaključku zunanjih kroženj na drugih oddelkih (mikrobiologija, revmatologija, angiologija, plastična kirurgija, onkologija, alergologija, infekcijske bolezni).
- Preverjanje znanja po posameznih sklopih specialne dermatovenerologije: na področju otroške dermatologije, spolno prenosljivih okužb, alergologije, otroške dermatologije, flebologije, dermatoonkologije, mikologije in dermatopatologije. V tem delu kroženj se opravi vstopni kolokvij, katerega specializant opravi v prvem tednu kroženja na tem oddelku in ob zaključenem kroženju izstopni kolokvij. Vstopni in izstopni kolokvij se opravi pri neposrednem mentorju.
- Preverjanje znanja iz estetske in korektivne dermatologije se opravi v 4. letu kroženja oz. pred specialističnim izpitom.

V 1. letu kroženja je specializant ves čas v ambulantah skupaj z mentorjem in ne sme delati samostojno. Neposredno preverjanje znanja poteka ob kliničnem delu, kot trajni, sprotni in vsakodnevni, neposreden ali posredni nadzor, katerega izvajajo neposredni in glavni mentor. Dokler specializant ni sposoben za vsaj deloma samostojno delo, ne more opravljati dežurstva.

V 2. delu kroženja iz specialnih dermatoveneroloških področij (alergologija, flebologija, dermatoonkologija, spolno prenosljive bolezni, otroška dermatologija) specializant lahko dela pol-samostojno, ko opravi vstopni kolokvij in ob možnosti stalnega nadzora neposrednega mentorja, ki je ves čas na voljo v tej ustanovi.

Ob koncu vsakega sklopa kroženja se na oddelku / enoti oceni teoretično znanje, klinične veščine in napredek specializanta. Opravljen kolokvij se potrdi v e-listu / dnevniku specializanta, za kar so zadolženi neposredni mentorji na posameznih področjih.

Neposredni mentorji po zaključenem kroženju pripravijo povzetek kroženja specializanta in ga pošljejo glavnemu mentorju.

5.2 Druge oblike preverjanja znanja

Znanje se preverja tudi s predstavitvijo bolnikov, pripravo seminarjev, strokovnih člankov, aktivnimi udeležbami na strokovnih srečanjih, sodelovanjem pri raziskavah.

Pogoj za nadaljevanje specializacije so uspešno opravljeni predpisani kolokviji in pozitivna ocena napredka specializanta, podana v letnem razgovoru z glavnim mentorjem.

Kolokvij na predlog neposrednega ali glavnega mentorja

- Kolokvij se lahko opravi v primeru, ko specializant določen del kroženja opravi v drugi ustanovi in neposredni mentor v ustanovi, kjer nadaljuje kroženje, presodi, da je potrebno preverjanje pridobljenega znanja.
- V primeru, da glavni mentor odstopi ali se zamenja iz drugih razlogov, lahko novi glavni mentor ob prevzemu mentorstva preveri znanje specializanta na kolokviju.

5.3 Preverjanje mehkih veščin

Poučevanje mehkih veščin je vključeno v usposabljanje specializantov med kliničnim delom, s podporo neposrednih in glavnega mentorja ter drugih strokovnih sodelavcev. Poseben poudarek tem veščinam je v prvem letu kroženja, ko je specializant ves čas v stiku z neposrednimi mentorji in drugimi strokovnimi delavci. Mehke veščine se s strani glavnega mentorja preverjajo tudi ob letnem razgovoru, z metodo 360° evalvacije, opisane pri strukturiranih intervjujih za ocenjevanje profesionalizma, timskega dela in komunikacije.

V prvem letu specializacije je obvezen obisk delavnice o profesionalizmu, ki ga organizira Zdravniška zbornica. V nadaljevanju specializacije je obvezen obisk vsaj še dveh delavnic na temo mehkih veščin po izbiri specializanta (s področja etike, komunikacijskih veščin, timskega dela, druge podobne vsebine).

Ob koncu specializacije naj bi specializant poznal in obvladal metode dobre komunikacije v vseh pogledih, bil sposoben primerne besednega in nebesednega sporazumevanja, znal aktivno poslušati, znal vključiti bolnika v soodločanje in ga motivirati za zdravljenje, znal prepoznati motnje v sporazumevanju in svoje doživljanje ob sporazumevanju z bolnikom. Sposoben naj bi bil spoštljivega timskega sodelovanja.

Poznati mora etična pravila pri delu v klinični praksi in v raziskovalni dejavnosti, Hipokratovo prisego, Kodeks medicinske deontologije in ustrezne deklaracije, ki zadevajo raziskave na področju medicine.

5.4 Obveznosti letnega razgovora

Vsebina letnega razgovora je opredeljena v Vodiču za letni razgovor, katerega je pripravila Zdravniška zbornica. Razgovor obvezno vključuje:

- opravljeno delo in potek kroženja v zadnjem letu
- vsebino poročil neposrednih mentorjev v zadnjem letu
- osvojitve zadanih učnih ciljev
- težave pri opravljanju specializacije
- ukrepi za odpravo pomanjkljivosti
- ocena napredka, znanja, povratne informacije o strokovnem napredku
- ocena mehkih veščin (360° evalvacija)
- analiza kritičnih dogodkov
- načrti za prihodnje leto

Kritičnega pomena je letni razgovor po prvem letu specializacije.

Glavni mentor je dolžan opraviti letni razgovor v obliki strukturiranega razgovora, pregledati poročila neposrednih mentorjev, ga poslati nacionalnemu koordinatorju in vnesti v e-list med poročila glavnega mentorja.

Specializant se pripravi na letni razgovor, izpolni del vprašalnika, poda pripombe, kritično ovrednoti prednosti in slabosti kroženja v preteklem letu ter možnosti za doseganje načrtovanih kompetenc. Z glavnim mentorjem pripravita načrt za prihodnje leto.

5.5 Zaključek specializacije

Specializacija se zaključi s specialističnim izpitom.

Pogoji za pristop k specialističnemu izpitu: Specializant lahko pristopi k specialističnemu izpitu, ko glavni mentor ugotovi, da je opravil celoten program kroženja, vse obvezne dodatne vsebine izobraževanja, uspešno opravil vsa

obvezna preverjanja znanja, izpolnil predpisane pogoje glede pridobljenega znanja in opravil potrebno število predpisanih posegov/obravnav, opravil vse letne razgovore in ima pozitivno oceno glavnega mentorja.

Specialistični izpit vključuje praktični in teoretični del in se izvede v enem dnevu.

Praktični del obsega anamnezo in dermatološki pregled vsaj štirih bolnikov s strokovno zahtevnejšimi boleznimi s področja dermatovenerologije, opredelitev diferencialne diagnoze, načrtovanje diagnostičnih preiskav, interpretacijo izvidov v korelaciji s klinično sliko, presojo pridobljenih ugotovitev, postavitve delovne diagnoze in predlaganje lokalne, sistemske ali druge vrste terapije.

Sledi preverjanje znanja na podlagi slik kožnih bolezni (vsaj 10 diapozitivov ali drugega slikovnega gradiva), pravilom redkejših kožnih bolezni.

Sledi preverjanje praktičnega znanja s področja specialne dermatovenerologije: histopatologije in mikologije (v ustreznih laboratorijih), venerologije, alergologije, dermatoonkologije ali flebologije.

Teoretični del vključuje ustna vprašanja. Vsak član komisije kandidatu zastavi po 3 vprašanja, s katerimi se preveri teoretično znanje in poznavanje strokovnih smernic, ki vsebinsko zajemajo celovit pregled področja dermatologije in venerologije.

Sestava izpitne komisije:

Komisija za specialistični izpit sestoji iz treh članov: predsednik in en član sta specialista dermatovenerologije tretji član komisije pa je specialist druge specialnosti, ki je del programa kroženja v okviru specializacije iz dermatovenerologije.

Status evropskega izpita iz dermatovenerologije

Evropski izpit iz dermatovenerologije, ki ga organizira odbor za dermatovenerologijo pri UEMS, ne more nadomestiti praktičnega dela nacionalnega specialističnega izpita, nadomesti pa lahko teoretični del izpita.

6 KRITERIJI VZDRŽEVANJA NIVOJEV KOMPETENTNOSTI

Licenca iz dermatovenerologije se podaljša ob izpolnjevanju pogojev, ki so določeni s pravilnikom, ki ureja licence zdravnikov.

Vsebina obveznega deleža obsega dejavnosti, skladne z vsebino programa specializacije. Število opravljenih posegov se ne preverja.

Pogoji načina dela so določeni z dovoljenjem za izvajanje dermatovenerološke dejavnosti.

7 PROGRAM SPECIALIZACIJE IZ DERMATOVENEROLOGIJE

Program specializacije je sestavljen tako, da specializanta v najkrajšem času usposobi za samostojno delo. Usposabljanje poteka v pooblaščenih ustanovah, ki za izvajanje programa specializacije izpolnjujejo pogoje v skladu z določili pravilnika, ki določa pogoje, ki jih morajo izpolnjevati zdravstveni zavodi in zasebne ordinacije za izvajanje programov pripravnštva, sekundariata in specializacij zdravnikov in pogoje, določene s to vsebino specializacije.

7.1 Vsebina programa specializacije iz dermatovenerologije

1. leto			
Prvo leto se specializant seznanja s splošno in specialno dermatovenerologijo pod stalnim nadzorom neposrednega mentorja, tako na oddelku kot v ambulantah. V tej fazi izobraževalnega procesa specializant še ni sposoben samostojno* opravljati dermatovenerološke dejavnosti. To leto je namenjeno predvsem temu, da spozna in razume široko in raznoliko področje, ki ga obvladuje dermatovenerološka stroka in da spozna prepletenost dermatovenerologije z drugimi področji medicine. Pridobiti mora tudi temeljna znanja o anatomiji in fiziologiji kože ter osvojiti osnove farmakoterapije (pisni izpit).			
<small>* v smislu, da obravnava pacienta vedno poteka ob prisotnosti neposrednega mentorja</small>			
Področje	Trajanje meseci	Preverjanje znanja	Glavni akreditacijski kriterij
Dermatološki oddelek za odrasle bolnike	3	Pregledni kolokvij	Dermatovenerološki oddelki, ki imajo mesečno sprejetih vsaj 20 bolnikov
Specialistične dermatološke ambulante	5		Ambulante potekajo vsaj 4 dni na teden, obravnava odraslih in otrok, med pacienti je vsaj 10 nujnih stanj tedensko
Flebologija	1		Flebološka ambulanta vsaj 4 dni v tednu, izvajanje UZ diagnostike kronične venske insuficience spodnjih okončin, izvajanje sklerozacije, obravnava limfedemov, obravnava kroničnih ran (golenje razjede), izvajanje vsaj ene od operativnih metod zdravljenja kronične venske insuficience (kirurška, laserska, ...)
Mikologija	1	Izstopni kolokvij	Mikološka ambulanta vsaj 2 dni v tednu + lasten mikološki laboratorij
Dermatoonkologija, aktinoterapija in fizikalna terapija	1		Obravnava vsaj 50 pacientov tedensko z benignimi in malignimi raščami kože. Izvajanje klinične diagnostike in dermatoskopije. Izvajanje fizikalnega zdravljenja (krioterapija, elektoterapija, laserska terapija, kiretaža). Izvajanje fototerapije in fotokemoterapije in fotodinamične terapije. V okviru ustanove poteka tudi kirurško zdravljenje malignih tumorjev kože. Opravlja se tudi sledenje pacientov po primarnem zdravljenju malignih tumorjev kože.
Dermatopatologija	1		Patohistološka diagnostika vnetnih dermatoz v korelaciji s klinično sliko + patohistološka diagnostika kožnih tumorjev

Po 12 mesecih specializacije	Pisni ali ustni izpit iz farmakoterapije (specializant opravi pri glavnem mentorju) Kolokvij pred pričetkom dežuranja po 1. letu specializacije (specializant opravi pri glavnem mentorju)
------------------------------	---

2. leto
Drugo leto je namenjeno usposabljanju za samostojno delo na oddelkih in v ambulantah. Specializant opravlja delo pol samostojno, kar pomeni, da obravnava paciente sam, ima pa ves čas dela možnost konzultacije ali telefonskega posveta z vsaj enim specialistom. Obravnava odrasle in otroke, tako na oddelku kot v ambulanti, in se podrobneje seznanja z najpogostejšimi kožnimi boleznimi, njihovo diagnostiko in zdravljenjem.

Področje	Trajanje meseci	Preverjanje znanja	Glavni akreditacijski kriterij
Dermatološki oddelek za odrasle bolnike	2		Dermatovenerološki oddelki, ki imajo mesečno sprejetih vsaj 20 bolnikov
Otroška dermatologija	4	Vstopni in izstopni kolokvij	Obravnava otrok v ambulantah (ambulante potekajo vsaj 4 dni na teden) in na oddelku (mesečno sprejetih vsaj 20 bolnikov)
Specialistične dermatološke ambulante	4		Ambulante potekajo vsaj 4 dni na teden, obravnava odraslih in otrok, med pacienti je vsaj 10 nujnih stanj tedensko
Alergologija	2	Vstopni in izstopni kolokvij	Alergološka ambulanta dela vsaj 4 dni na teden, izvajanje epikutanih testov, kožnih vbodnih testov, poglobljena diagnostika in terapija koprivnice,...
	Po 24 mesecih specializacije		Kolokvij po 2. letu kroženja (specializant opravi pri glavnem mentorju)

3. leto
V tretjem letu je specializant večino časa na zunanjih kroženjih, spoznava prepletenost dermatovenerologije z drugimi strokami, interdisciplinarnost diagnostike in obravnave pacientov. Ob delu na izbranih oddelkih pogloblja in dopolnjuje pridobljeno znanje iz prvega dela specializacije.

Področje	Trajanje meseci	Preverjanje znanja	Glavni akreditacijski kriterij
----------	-----------------	--------------------	--------------------------------

Interna medicina revmatologija	2	Kolokvij	Ambulantna (ambulanta vsaj 4 dni v tednu) in bolnišnična obravnava pacientov s sistemskimi boleznimi veziva, revmatičnimi boleznimi, artritis,...
Interna medicina - angiologija	1	Kolokvij	Ambulantna (ambulanta vsaj 4 dni v tednu) obravnava žilnih bolezni, UZ diagnostika venskega in arterijskega žilja, ...
Infekcijske bolezni	1	Kolokvij	Ambulantna (ambulanta vsaj 4 dni v tednu) in bolnišnična obravnava pacientov z infekcijskimi boleznimi, posebej s SPO, herpesom, boreliozo, infekcijskimi eksantemi, ...
Plastična kirurgija	1	Kolokvij	Ambulantna (ambulanta vsaj 4 dni v tednu) obravnava pacientov po opeklinah, pacientov s tumorji kože, pacientov z estetsko korektivno problematiko,... Seznani se z osnovnimi kirurškimi tehnikami, ki prevladujejo na področju plastične kirurgije.
Onkologija	1		Ambulantna onkološka obravnava bolnikov (npr. Onkološki inštitut), kjer obravnavajo napredovale kožne tumorje, zdravljenje s tarčnimi zdravili, imunoterapijo in radioterapijo. Obravnava limfomov, s poudarkom na t.i, kožnih limfomih.
Alergologija	1		Ambulantna alergološka obravnava bolnikov (npr. Klinika Golnik) s poudarkom na alergoloških testiranjih, desenzibilizaciji in hiposenzibilizaciji, obravnava bolnikov z astmo in drugimi alergijami.
Mikrobiologija in imunologija	1	Kolokvij (seminar)	Specializirana ustanova za mikrobiološke in imunološke preiskave (npr. Inštitut za mikrobiologijo in imunologijo MF UL): bakterijskih, virusnih in glivičnih bolezni, praktični prikaz nekaterih testov kot PCR, Elisa,...
Spolno prenosljive okužbe	2	Kolokvij	Ambulantna (ambulanta vsaj 4 dni v tednu) obravnava bolnikov s sumom na SPO, poudarek na praktičnem odvzemu kužnin, seznanjanje s testi za SPO in na sodobnem zdravljenju SPO.
Dermatopatologija	2	Kolokvij	Patohistološka diagnostika vnetnih dermatoz v korelaciji s klinično sliko + patohistološka diagnostika kožnih tumorjev
	Po 36 mesecih specializacije	Kolokvij po 3. letu kroženja (specializant opravi pri glavnem mentorju)	

4. leto

Četrto leto je namenjeno nadgradnji pridobljenih znanj in usposabljanju specializanta za samostojno delo na področju specialne dermatovenerologije. V tem letu specializant dela samostojno v okviru specialistične dermatološke ambulante in z možnostjo konzultacije ali telefonskega posveta tudi v okviru subspecialističnih ambulant.

Izbirni del kroženja specializantu omogoči kroženje z namenom poglobitve znanj po lastnem izboru ali interesu delodajalca, v Sloveniji ali tujini.

Področje	Trajanje meseci	Preverjanje znanja	Glavni akreditacijski kriterij
Flebologija	2	Vstopni in izstopni kolokvij	Flebološka ambulanta vsaj 4 dni v tednu, izvajanje UZ diagnostike kronične venske insuficience spodnjih okončin, izvajanje sklerozacije, obravnava limfedemov, obravnava kroničnih ran (golenje razjede), izvajanje vsaj ene od operativnih metod zdravljenja kronične venske insuficience (kirurška, laserska, ...)
Dermatoonkologija, aktinoterapija in fizikalna terapija	2	Vstopni in izstopni kolokvij	Obravnava vsaj 50 pacientov tedensko z benignimi in malignimi raščami kože. Izvajanje klinične diagnostike in dermatoskopije. Izvajanje fizikanega zdravljenja (krioterapija, elektoterapija, laserska terapija kiretaža). V okviru ustanove poteka tudi kirurško zdravljenje malignih tumorjev kože. Opravlja se tudi sledenje pacientov po primarnem zdravljenju malignih tumorjev kože.
Dermatokirurgija	1	Kolokvij	Opravljenih vsaj 20 totalnih ekscizij kožnih tumorjev na teden
Dermatološki estetsko korektivni posegi	1	Kolokvij	Za akreditacijo ustanova navede, katere posege izvaja, torej, katere posege v času kroženja specializant spozna. Specializant se sam odloči za ustanovo na podlagi lastnega zanimanja
Izbirni del doma ali v tujini	4		Specializant izbere področje in ustanovo po lastnih preferencah ob soglasju glavnega mentorja in nacionalnega koordinatorja ter skladno z interesi in potrebami plačnika oz. matične ustanove.
Študijski dopust	2		
	po 48 mesecih specializacije	Specialistični izpit	

8 UČNI CILJI (SILABUS)

8.1 Splošna dermatologija

- delo na dermatovenerološkem oddelku
- delo v specialističnih dermatoloških ambulantah

V okviru kroženja mora specializant osvojiti:

Teoretično znanje:

- dermatološke propedeutike
- poznavanje fiziologije in imunologije kože
- poznavanje patofiziologije kožnih bolezni
- poznavanje značilne klinične slike dermatoloških bolezni
- indikacije za biopsijo kože in osnove klinično-histopatološke korelacije
- prepoznavanje urgentnih stanj in zdravljenje

Klinične veščine:

- splošna in usmerjena anamneza in klinični pregled dermatološkega bolnika
- sprejem bolnika na bolniški oddelek in v dnevno bolnišnico
- poznavanje in uporaba kazalnikov (indeksi) za oceno intenzivnosti bolezni in spremljanje učinkovitosti terapije
- interpretacija laboratorijskih izvidov, slikovnih in drugih preiskav
- probatorna ekscizija kože, biopsija kože, ekscizija manjše kožne spremembe
- manjši terapevtsko kirurški postopki (incizija, ekskohleacija, kriokavstika, elektrokoagulacija, intralezionalna aplikacija zdravila)
- dermatoskopska diagnostika
- administrativne veščine (predpisovanje receptov, izdaja napotnic, izdaja napotnic za tehnično medicinske pripomočke, priprava izvidov, naročanje preiskav, e-zdravje)
- komunikacija z bolnikom, strokovnimi sodelavci, svojci bolnikov

Dermatološka farmakoterapija:

- lokalna terapija v dermatovenerologiji
- sistemska terapija v dermatovenerologiji

Fizikalne metode zdravljenja v dermatologiji:

- krioterapija
- elektroterapija
- radiofrekvenčne metode
- uporaba kislin
- neionizirajoče sevanje (SUP, PUVA, IPL, laser)
- ionizirajoče sevanje
- fotodinamična terapija
- poznavanje vplivov UV žarkov na kožo in osnove delovanja UV žarkov pri zdravljenju kožnih bolezni

8.2 Specialna dermatovenerologija

8.2.1 Alergologija

Specializant se nauči obravnave in zdravljenja bolnikov z alergijskimi boleznimi kože in poklicnimi boleznimi kože. Posebej se izobrazi za izvajanje alergoloških testov v alergološki ambulanti in v alergološkem laboratoriju.

Vsebina:

- Poznavanje prevalence, etiologije, patofiziologije in preventive, diagnostike in zdravljenja alergijskih, psevdoalergijskih in poklicnih bolezni v povezavi s prizadetostjo kože in sluznic: akutna urtikarija, angioedem, kronična urtikarija, kontaktne urtikarije, anafilakse, atopijski dermatitis, alergijski kontaktni dermatitis, kronični ekcem rok, medikamentozne reakcije na koži, hude reakcije na zdravila
- Pozna vse tipe alergijskih reakcij - tip I do IV
- Pozna in prepozna anafilakso in jo zna zdraviti
- Pozna psevdoalergijska stanja
- Pozna intoleranco na histamin
- Pozna kontaktni alergijski dermatitis, kontaktni iritativni dermatitis, atopijski dermatitis, fotoalergijski in fotoksični dermatitis
- Pozna fotodermatoze
- Pozna vse tipe urtikarije in angioedem (alergijski, psevdoalergijski, izzvan fizikalno, intoleranca)
- Pozna oralni alergijski sindrom
- Pozna kožne reakcije na zdravila in sistemske reakcije na zdravila
- Pozna mednarodne smernice za zdravljenje kronične spontane in izzvane urtikarije in angioedema, atopijskega dermatitisa, kroničnega ekcema rok, anafilaksije
- Zna opraviti usmerjeno anamnezo pred epikutanim testiranjem, vbodnimi testi in odvzemom specifičnih IgE
- Interpretacija in indikacije testov za specifične IgE
- Pozna smernice in zna izvajati vbodno testiranje, prick-prick testiranje
- Pozna smernice in zna izvajati epikutano testiranje
- Pozna smernice in zna izvajati testiranje na fizikalne povzročitelje urtikarije
- Zna izvajati fotoepikutano testiranje
- Pozna ROAT (repeated open application test), atopično krpično testiranje
- Pozna smernice in zna izvajati testiranje za fizikalne povzročitelje urtikarije
- Pozna eliminacijsko in provokacijsko testiranje
- Pozna avtologni serumski kožni test ASST
- Pozna in uporablja različne točkovnike za oceno bolezni, EASI, SCORAD, POEM, ADCT, UCT, UAS 7, DLQI, maksimalen srbež v 24 urah
- Zdravljenje z lokalnimi kortikosteroidi in inhibitorji kalcinevrina.
- Zdravljenje in vodenje bolnika s sistemskimi imunosupresivnimi zdravili: ciklosporin, metotreksat, mikofenolat mofetil in azatioprin.
- Predpis in uporaba epipena
- Zdravljenje s fototerapijo
- Zdravljenje atopijskega dermatitisa z biološkimi zdravili, dupilumabom
- Zdravljenje atopijskega dermatitisa s malimi molekulami, zaviralci janus kinaze
- Zdravljenje kronične spontane urtikarije z antihistaminiki in biološkimi zdravili, omalizumabom
- Zdravljenje kroničnega ekcema rok
- Napotitev bolnika na nadaljnjo alergološko obravnavo k alergologu v primeru suma na alergijo na zdravila, živila in pike žuželk, anafilakso ob naporu

- Napotitev bolnika v dnevni hospital za testiranje na fizikalne povzročitelje urtikarije vključno z izpolnjevanjem dokumentacije
- Edukacija bolnikov o boleznih

Seznani se s pripravo strokovnih mnenj s področja poklicnih bolezni.

8.2.2 Otroška dermatologija

- delo na dermatovenerološkem otroškem oddelku (1mesec)
- delo v specialističnih otroških dermatoloških ambulantah (3mesece)

Otroška dermatologija obravnava specialno problematiko s področja dermatologije in venerologije pri otroku z vsemi njenimi posebnostmi (anamneza, klinična slika, diagnostika in terapija).

Vsebina:

- poznavanje pogostejših in redkejših ambulantno in hospitalno obravnavanih dermatoz otroške dobe, vključno z okužbami, kroničnimi kožnimi boleznimi, nevusi in genodermatozami
- poznavanje simptomov in znakov ter pričakovanega poteka bolezni pogostejših otroških dermatoz
- poznavanje diferencialne diagnoze dermatoz, ki jih obravnava otroška dermatologija
- indikacije za dodatne preiskave (mikrobiološka preiskava, mikološki pregled, alergološko testiranje, druge vrste testiranje)
- v okviru otroške dermatovenerologije specializant proučuje tudi osnove humane genetike v dermatologiji.

V sklopu bolnišnične obravnave specializant:

- sprejema bolnike na bolniški oddelku vključno z izpolnjevanjem dokumentacije
- sodeluje s predlogi o diagnostiki, diferencialni diagnostiki in zdravljenju otrok, hospitaliziranih na oddelku
- predlaga dodatne preiskave in terapijo, vodi bolnika na oddelku in zaključi obravnavo s strani specialista pregledanim odpustnim pismom
- interpretira laboratorijske izvide, slikovnih in drugih preiskav
- spozna interdisciplinarno obravnavo bolnikov (sodelovanje pri telefonskih konzultacijah oz dogovorih glede dodatnih preiskav ali konziliarnih pregledov specialistov drugih strok pri hospitaliziranih bolnikih)
- osvoji administrativne veščine: konziliarni list, napotnice za histologijo ali druge vrste napotnic za dodatne preiskave
- sodeluje pri obravnavi v dnevnem hospitalu - sprejem, vodenje, priprava odpustnice pod nadzorom mentorja

V sklopu ambulantne obravnave specializant:

- sodeluje pri delu v otroški ambulanti: anamneza, dermatološki status, diferencialna diagnoza, predlogi za terapijo
- interpretira laboratorijske izvide, slikovnih in drugih preiskav

8.2.3 Mikologija

V sklopu kroženja iz mikologije se specializanti seznani z obravnavo bolnikov z glivičnimi boleznimi kože, nohtov, las/dlak in sluznic. Specializant v tem času kroži v mikološki ambulanti in v mikološkem laboratoriju.

V mikološki ambulanti spozna specifičnosti anamneze, klinične slike, diagnostike in zdravljenja in se nauči njihove samostojne uporabe v klinični praksi.

V mikološkem laboratoriju spozna izvedbo osnovnih preiskav za diagnozo glivičnih in parazitnih bolezni kože in se nauči pravilnega odvzema kužnine za diagnostiko in mikroskopska analiza nativnega preparata.

8.2.4 Spolno prenosljive okužbe

Specializant se nauči diagnostike in zdravljenja spolno prenosljivih okužb, organizacijo antivenerične dejavnosti, epidemiologijo spolno prenosljivih bolezni, izdelavo epidemiološke ankete, metode preprečevanja in zatiranja spolno prenosljivih bolezni. Seznan se s posebnostmi zdravstvene dokumentacije v antiveneričnem dispanzerju.

Specializant dermatovenerologije mora v času kroženja iz področja Spolno prenosljive okužbe poznati oziroma znati:

- Osnove anatomije genitalnega področja
- Opraviti klinični pregled bolnika s spolno prenosljivo okužbo
- Odvzeti uretralne brise pri sumu na spolno prenosljivo okužbo pri moškem
- Odvzeti uretralne in cervikalne brise pri sumu na spolno okužbo pri ženskah, vključno s pregledom v spekulih
- Odvzeti brise žrela pri sumu na spolno prenosljivo okužbo
- Odvzeti brise rektuma pri sumu na spolno prenosljivo okužbo
- Pripraviti direktni razmaz ter barvanje z metilenskim modrilom
- Interpretacija seroloških testov za sifilis, HIV, hepatitis B in C
- Izvajati zdravljenje s krioterapijo
- Zdravljenje z imikvimodom, podofilotoksinom
- Zdravljenje spolno prenosljivih okužb z antibiotiki, njihove stranske učinke in kontraindikacije predpisovanja
- Zdravljenje z elektroavterjem, laserjem, radiofrekvenco
- Manifestacije spolno prenosljivih okužb, vključno s HIV-om
- Virusne spolno prenosljive okužbe: HPV, moluski, herpes virusi
- Bakterijske okužbe: gonoreja, klamidija, neklamidijski povzročitelji, sifilis, limfogranuloma venereum, chankroid, granuloma ingvinale
- S HIV-om povezane bolezni: Kaposijev sarkom, HPV analni karcinom, drugi s HPV povezani karcinomi, atipične s HIV-om povezane spolno prenosljive okužbe
- Mednarodne smernice IUSTI: balanopostitis, epididimitis, orhitis, negonokokni uretritis, pelvično inflamatorno bolezen, proktitis, spolno pridobljeni reaktivni artritis, vaginalni izcedek ter smernice obvladovanja vulvarnih stanj
- Specifike dermoskopije genitalnega področja
- Napotitve na proktoskopijo
- Napotitve v bolnišnico/DH vključno z izpolnjevanjem dokumentacije pri zdravljenju sifilisa
- Napotitve v bolnišnico/DH vključno z izpolnjevanjem dokumentacije pri zdravljenju gonoreje

Edukacije pacientov o varni spolnosti

8.2.5 Dermatoonkologija

V času kroženja se specializant nauči diagnostike tumorjev kože, njihovega zdravljenja (farmakološkega, kirurškega in fizikalnih metod) ter preventivne obravnave.

Teoretična znanja:

- poznavanje mehanizmov tumorogeneze, prevalence, preventive in presejalnih metod odkrivanja kožnega raka.
- diagnostični in terapevtski algoritmi benignih in malignih kožnih tumorjev (hamartomi, hiperplazije, malformacije, in situ neoplazije, maligni kožni tumorji in tumorji kožnih priveskov).
- poznavanje visceralnih in endokrinih tumorjev, ki prizadanejo kožo
- poznavanje benignih tumorjev kože (fibromi, dermatofibromi, keloidi, nevrofibromi, ...)
- poznavanje tumorjev podkožja (lipomi, liposarkomi, ...)
- poznavanje cist kože in kožnih priveskov

- poznavanje žilnih tumorjev
- poznavanje nevusov (melanocitni, epidermalni, sebacealni, žilni, mezenhimskega tkiva, ...)
- poznavanje prekancerov
- poznavanje epitelnih malignih tumorjev kože (BCC, SCC, ...)
- poznavanje melanomskih tumorjev kože
- poznavanje kožnih limfomov in psevdolimfomov
- spremljanje bolnikov s kožnim rakom v skladu z nacionalnimi smernicami.

Klinične veščine:

- zna uporabiti dermatoskopijo v diagnostiki benignih in malignih kožnih tumorjev
- zna opraviti diagnostično biopsija tkiva
- zna zdraviti z uporabo lokalnih citostatikov in imunomodulatorjev
- zna izvesti krioterapijo,
- zna izvesti zdravljenje s fototerapijo in fotokemoterapijo
- zna opraviti izrezanje klžnega tumorja /ekscizijo/
- zna izvesti fotodinamično terapijo /PDT
- zna opraviti fototestiranje in fotoepikutano testiranje

Druga znanja:

- obvlada spremljanje bolnikov v skladu s smernicami
- ima znanje o psihosomatskih in psihosocialnih posledicah zdravljenja malignih tumorjev kože
- poznavanje mednarodnih smernic za obravnavo pacientov s kožnimi tumorji in limfomi kože
- razume pomen osveščanja javnosti na področju preventive malignih tumorjev kože
- je sposoben sodelovanja v preventivnih aktivnostih za zgodnje odkrivanje malignih tumorjev kože

Med kroženjem specializant pod mentorstvom specialista pripravi seminar oz. predstavitev didaktičnega kliničnega primera.

V času kroženja je specializant vsaj 5 dni prisoten pri izvajanju fotodinamične terapije prekancerov in tumorjev kože. V času kroženja je specializant prisoten v subspecialistični limfomski ambulanti pri vsaj osmih obravnavah pacienta z limfomom.

Obvezna dodatna izobraževanja v času specializacije:

- Dermatoskopija – tečaj v Sloveniji ali tujini

8.2.6 Flebologija in limfologija

Specializant se seznani s klinično, funkcionalno, instrumentalno in laboratorijsko diagnostiko s področja flebologije in limfologije ter konservativno in kirurško terapijo bolezni tega področja. Spozna osnovne metode za diagnostiko arterijskega ožilja.

Specializant v času kroženja pridobi osnovna znanja za diagnostiko in izvajanje zdravljenja kroničnega venskega popuščanja.

Specializant dermatovenerologije mora v času kroženja iz Flebologije z limfologijo poznati oziroma znati:

- Osnove anatomije venskega, arterijskega in limfnega sistema
- Poznati definicije venske bolezni, venske insuficience, limfedema
- Poznati klasifikacije in stadije venskih bolezni in limfedema
- Poznati epidemiologijo venskega in limfnega sistema

- Poznati rizične dejavnike tveganja za pojav venske bolezni in limfedema
- Poznati vplive na kvaliteto življenja bolnikov z vensko boleznijo in limfedemom
- Poznati osnove fiziologije in patofiziologije delovanja venskega in limfnega sistema
- Poznati simptome in znake pri venski bolezni in limfedemu
- Poznati komplikacije venske bolezni in limfedema in poznati možnosti zdravljenja
- Opraviti klinični pregled bolnika z vensko boleznijo in limfedemom
- Poznati teste, preiskave specifične za vensko bolezen in limfedem, jih zna pravilno indicirati in posamezne tudi izvesti
- Poznati osnovne principe preiskave s C-W Dopplerjem in Duplex UZ
- Poznati različne načine zdravljenja venske bolezni in limfedema
- Poznati osnove delovanje kompresije ter zna indicirati različne kompresijske terapije in jih zna namestiti, pozna kontraindikacije
- Pozna zdravljenje z medikamenti pri venski bolezni in limfedemu
- Pozna osnovne tehnike, indikacije in kontraindikacije za sklerozantno terapijo
- Pozna različne operativne tehnike v flebologiji in limfologiji, pozna pripravo bolnika na operacije in pooperativno oskrbo bolnika z venskim obolenjem
- Pozna možne komplikacije različnih načinov zdravljenja v flebologiji in limfologiji in jih zna zdraviti.
- Pozna diferencialno diagnozo vseh stadijev venske bolezni in limfedema
- Pozna skupine oblog za zdravljenje kroničnih ran ter indikacije in kontraindikacije za uporabo, ter način uporabe posameznih
- Sodeluje pri sprejemu bolnikov z vensko boleznijo in limfedemom v bolnišnico, vodenju teh bolnikov in odpustu

UZ V DERMATOVENEROLOGIJI

VSEBINA	Stopnja kompetence
Specializant pozna indikacije za diagnostični UZ v flebologiji in angiologiji	TK3
Specializant pozna bazične interpretacije UZ v flebologiji in angiologiji	TK2
UZ pregled ven	KK2
Merjenje gleženjskega indeksa	KK4
Izvajanje pregleda S-F ustja	KK4

Stopnje in vrste kompetenc:

- Teoretične kompetence 1 (**TK1**): specializant pozna obravnavano področje na splošno.
- Teoretične kompetence 2 (**TK2**): specializant pozna osnove obravnavanega področja.
- Teoretične kompetence 3 (**TK3**): specializant pozna temeljne in pomembne podatke iz obravnavanega področja.
- Teoretične kompetence 4 (**TK4**): specializant pozna področje natančno in poglobljeno.
- Klinične kompetence 1 (**KK1**): specializant pozna postopek in lahko spremlja posamezne faze posega.
- Klinične kompetence 2 (**KK2**): specializant lahko opravi celoten pregled/poseg v prisotnosti izkušenega kolega
- Klinične kompetence 3 (**KK3**): specializant lahko opravi pregled/poseg samostojno večinoma brez prisotnosti izkušenega kolega
- Klinične kompetence 4 (**KK4**): specializant lahko samostojno opravi celoten pregled/poseg , vključno z zapleti

Specializant po mesecu dni opravi vstopni kolokvij pri enem ali dveh izpraševalcih- specialistih, ki se ukvarjajo s področjem flebologije z limfologijo.

Specializant po končanem kroženju opravi izstopni kolokvij (teoretični in praktični), kjer sta navzoča dva specialista s področja flebologije z limfologijo. Na praktičnem delu se preveri izvajanje pregleda S-F ustja s C-W Dopplerjem, merjenje in izračun gleženjskih indeksov s CW Dopplerjem ter nameščanje dolgoelastičnih povojev.

Udeležba na izobraževanjih (v kolikor so izvedena v času specializacije iz dermatovenerologije):

- Flebološka šola – obvezni modul
- Flebološka šola o kompresiji
- Flebološka šola o oblogah za zdravljenje ran
- Flebološka šola o dodatnih postopkih zdravljenja kroničnih ran
- Flebološka šola o limfedemih
- Flebološka šola o lipedemu
- Flebološka šola ultrazvoka in sklerozacije
- Flebološka šola o endovenskih posegih
- Aktivna udeležba na enem od kongresov v zvezi s flebologijo oziroma limfologijo pod nadzorom specialista omenjenega področja
- Priprava 1 seminarja s področja flebologije in 1 seminarja s področja limfologije, pod nadzorom specialista omenjenega področja

8.2.7 Dermatopatologija

Specializant dermatovenerologije tekom kroženja osvoji najpomembnejša spoznanja o klinični in histopatološki diagnostiki v tumorski in netumorski dermatopatologiji. Potrebno je poznati oz. pridobiti naslednja znanja:

- Spoznati potek dela v histopatološkem laboratoriju
- Patohistološki vidiki prednosti in slabosti različnih tehnik odvzemov vzorcev (incizijska biopsija, punch, shave, ekscizijska biopsija) kože in podkožja za opredelitev tumorskih in netumorskih sprememb.
- Osnovno histologijo kože
- Poznati WHO klasifikacijo tumorjev kože
- Osnovne histomorfološke značilnosti najpogostejših melanocitnih tumorjev kože
- Osnovne histomorfološke značilnosti najpogostejših nemelanocitnih tumorjev kože
- Osnovne histomorfološke značilnosti najpogostejših vnetnih dermatoz (spongiotični, psoriaziformni, pustularni, granulomatozni, lihenoidni in interface reakcijski vzorci)
- Osnovne histomorfološke značilnosti kožnih vaskulitisov
- Poznati osnovna specialna barvanja, imunohistokemične in imunofluorescentne preiskave, ki jih uporabljamo na področju dermatopatologije
- Poznati osnovne molekularno genetske preiskave, ki se izvajajo pri diagnostiki tumorjev kože
- Ostalo (zanimivi in diagnostično problematični primeri)

8.3 Zunanja kroženja

8.3.1 Revmatologija

Seznanjanje s kliniko, laboratorijsko diagnostiko in zdravljenjem revmatoloških bolezni, s poudarkom na tistih, ki spremljajo kožne bolezni. Interpretacija izvidov v klinični praksi, spremljanje kroničnega bolnika na sistemski imunosupresivni ali imunomodulatorni terapiji.

8.3.2 Angiologija

Seznanjanje s klinično patologijo, UZ in laboratorijsko diagnostiko in zdravljenjem bolezni žilja, s poudarkom na tistih, ki spremljajo kožne bolezni.

8.3.3 Plastična kirurgija

Nauči se osnov atravmatske kirurške tehnike, nekrektomije, osnov transplantacije kože, obravnave bolnikov z opeklinami kože, uporaba injekcij botulinum toksina za zdravljenje hiperhidroze, tehnike dermabrazije, spozna osnove estetsko-korektivnih posegov.

8.3.4 Mikrobiologija in imunologija

Spozna laboratorijsko diagnostiko bakterijskih, virusnih in parazitnih okužb, spolno prenosljivih okužb, borelioze. Imunologija obsega splošno imunološko problematiko in za dermatologijo pomembne imunske preiskave.

8.3.5 Infekcijske bolezni

Med usposabljanjem iz infekcijskih bolezni specializant spozna klinično in laboratorijsko diagnostiko in sodobno zdravljenje infekcijskih bolezni. Posebna pozornost je namenjena infekcijam, ki se kažejo z izpuščaji na koži. Seznaniti se mora tudi z epidemiologijo in preprečevanjem nalezljivih bolezni na sploh. Posebej pomembna je obravnava bolezni, ki jih obravnavata obe stroki, tu gre za spolno prenosljive bolezni, za virusne bolezni (skupina herpes virusa, lymesko boleznijo, ...), ...

8.3.6 Alergologija

Spozna diagnostične možnosti preobčutljivosti na zdravila: kožni testi z zdravili in testi *in vitro*, provokacijski testi (oralni, intravenozni, intramuskularni, podkožni), intradermalni kožni testi. Seznaniti se z diagnostičnimi možnostmi alergije na hrano in prehranske aditive: provokacijski testi z nutritivnimi alergeni, provokacijski testi s prehranskimi aditivi, provokacijski/obremenitveni testi s hrano in telesno vadbo, diagnostični testi za glutensko enteropatijo, kožno testiranje s strupom žuželk/kožekrilcev, krpični test atopije pri atopijskem dermatitisu, kožni test z bolnikovim lastnim serumom.

Spozna protokol desenzibilizacije, specifično imunoterapijo, interpretacijo izvidov v klinični praksi, navodila pri urgentnem zdravljenju.

8.3.7 Onkologija

Specializant nadgradi osnovno znanje iz dermatoonkologije ter pridobi znanje na področju multidisciplinane obravnave dermatoonkoloških bolnikov.

Spozna nove možnosti zdravljenja melanoma, keratinocitnih tumorjev, napredovalih stadijev kožnih T-celičnih limfomov in B-celičnih limfomov s sodobnimi tarčnimi zdravili in imunoterapijo. Seznaniti se z radioterapijo kožnih tumorjev, drugimi potencialnimi indikacijami za radioterapijo, prisoten je na interdisciplinarnih dermatološko-onkoloških konzilijih.

Spozna celovito obravnavo bolnikov z napredovalim stadijem kožnih malignih bolezni, poznavanje stranskih učinkov sodobne onkološke terapije, s poudarkom na kožnih manifestacijah onkološkega in tarčnega zdravljenja, paraneoplastične kožne bolezni. Seznaniti se s paliativno obravnavo bolnikov.

8.3.8 Dermatološki estetsko korektivni posegi

Pridobi osnovno znanje o metodah in postopkih, ki se uporabljajo v estetski in korektivni medicini. Spozna indikacije za kemične abrazivne posege, uporabo botulinum toksina pri hiperhidrozi in glajenju gub, uporabo polnil, skin

boosterjev in mezoterapije ter drugih učinkovin za izboljšanje kvalitete kože. Spozna se z različnimi vrstami laserjev, IPL, pridobi tudi znanja o možnosti uporabe krioterapije, elektroterapije, abrazije, ... v estetsko korektivni medicini. Pozna načine delovanja posameznih metod na zdravi in oboleli koži. Pozna možne zaplete estetskih posegov, njihovo zdravljenje in preventivo. Pozna kontraindikacije za izvajanje posameznih postopkov.

Pozna pravno regulativo izvajanja posameznih estetskih postopkov (katere posege lahko izvajajo posamezni profili zdravstvenih delavcev).

8.3.9 Dermatokirurgija

Nauči se samostojnega izvajanja kirurških posegov, namenjenih za diagnostiko in terapijo v dermatologiji (tangencialna biopsija, punch biopsija, enostavna ekscizija manjše spremembe na obrazu, trupu in okončinah).

8.3.10 Izbirni del

Specializant lahko v zadnjem letu specializacije, 4 mesece kroženja izbere na podlagi svojih strokovnih interesov in interesov bodočega delodajalca. Izbirni del lahko opravi v Sloveniji ali tujini.

8.4 Seznam obveznih posegov in obravnav

Posegi / Obravnave	Število posegov	
	pod nadzorstvom	Samostojno
Krioterapija (veruk, molusk, ...)	10	30
Krioterapija aktiničnih keratoz	10	50
Krioterapija (druge indikacije)	10	50
Ekskohleacija molusk	5	10
Kriokavstika kondilomov	5	20
Mikroskopski pregled na gonokoke v razmazu	2	8
Odvzem uretralnih brisov pri sumu na SPO	15	30
Pregled na SPO v spekulih	10	20
Bris erozije na herpes viruse	1	5
Bris ulceracije na PCR na <i>T. pallidum</i>	1	1
Brisa žrela na SPO	2	10
Bris rektuma na SPO	2	10
Vbodno testiranje	10	20
Epikutano testiranje	30	30
Fotoepikutano testiranje	2	-
Testiranje na fizikalno urtikarijo	10	15
Interpretacija izvida celokupnih in spec. IgE	5	20
Lapizacija	3	10
Lasni pull test	1	5
Dermatoskopija	50	100
Elektrokavterizacija	10	30
Biopsija kože (tangencialna, klasična in punch tehnika)	15	30
Ekscizija manjšega tumorja in reekscizija	10	15
Testiranje na UVA in UVB	5	5
Fotodinamična terapija	5	
Odvzem kužnine na mikološko/parazitološko preiskavo	20	20
Mikroskopski pregled nativnega preparata na glive	20	10
Mikroskopski pregled nativnega preparata na pršico <i>Acarus</i>	20	10
Mikroskopski pregled nativnega preparata na pršico <i>Demodex</i>	10	10
Pregled z Woodovo svetilko	10	20
Cepljenje kužnine na ustrezen agar za kultivacijo	5	5
Identifikacija gliv s kultivacijo, prepoznavanje najbolj pogostih dermatofitov in kvasovk	5	5
Interpretacija mikološkega izvida v praksi	20	20

Nameščanje samosprijemljivih in lepljivih kratkoelastičnih povojev	3 na roki, 5 na nogi	1 na roki 1 na nogi
Nameščanje nelepljivih kratkoelastičnih povojev	5 na nogi, 1 na roki	1 na nogi
Nameščanje dolgoelastičnih povojev	5 na nogi, 1 na roki	5 na nogi
Nameščanje Velcro materialov	1 na nogi	1 na nogi
Duplex UZ	3	8
Doppler S-F ustja	10	30
Merjenje GI (MESI)	10	10
Sklerozacija s tekočim sredstvom ali peno	10	
Nekrektomija razjed (paricalna)	5	5
Intermitentna pneumatska kompresija	5 na roki, 5 na nogi	
Merjenje obsegov okončin pri edemu	5	5
Oskrba kronične rane različne etiologije	10	
Dežurstvo ali ekvivalent dežurstva		10

8.5 Izvajanje programa specializacije iz dermatovenerologije

8.5.1 Napotki za izvajanje programa

- Specializant dermatovenerologije naj opravi 20% mesečnega kroženja (oziroma en dan v tednu) v ustanovi, ki specializanta specializira, ne glede na to, kje poteka kroženje, (razen v času kroženja v tujini), pod pogojem, da je ustanova akreditirana za izvajanje vsaj enega dela programa specializacije in je specializantu v tem času na voljo neposredni mentor. Na ta način se ohrani stik z matično enoto, kjer bo specializant praviloma zaposlen in se uvede v način dela posamezne javne ali zasebne ustanove.
- Glede na to, da se tekom kroženja določene vrste ambulant ne izvajajo vsak dan, je lahko specializant, če ga ni možno razporediti na delovno mesto v okviru njegovega kroženja, razporejen na delo v matični ustanovi. Specializanti nacionalnega razpisa so v tem primeru na voljo v akreditirani javni ustanovi (akreditacija za specialistične ambulante), ki jo predlagata z glavnim mentorjem nacionalnemu koordinatorju.
- Kroženje se izvaja natančno in dosledno le na oddelku in v ambulanti, kjer je specializant po programu krožeč in pod nadzorom neposrednega ali glavnega mentorja. V kolikor se program kroženja pri akreditiranem izvajalcu izvaja le nekajkrat tedensko ali ni mentorja ves čas na razpolago, se preostanek tekočega kroženja v tednu opravlja v ustanovi, ki specializanta specializira, pod pogojem, da je ustanova akreditirana za izvajanje vsaj enega dela programa specializacije.
- Kroženje specializantov poteka v akreditiranih ustanovah, ki so navedene na spletni strani ZZS. Priporočilo ZZS in MZ je, da specializanti opravijo največji možni del specializacije v ustanovi, ki je razpisala specializacijo in namerava specializanta po zaključku specializacije zaposliti.
- Zaporedje posameznih kroženj naj čim bolj sledi predpisanemu programu specializacije, oziroma, naj se program kroženj sestavi v smiselnem zaporedju, da se lahko znanje nadgrajuje.

8.5.2 Akreditacijski kriteriji

Pooblaščen izvajalec mora biti akreditiran s strani pristojnega organa.

Pogoj za akreditacijo ustanove je, da izvaja zadostno število posegov oz. obravnav, ki so navedeni v kurikulumu in zagotavlja raznolikost obravnave kožnih bolezni.

Akreditirana je lahko ustanova, v kateri dermatovenerološka dejavnost poteka vsaj 4 dni v tednu in izvaja vsaj 80% predpisanih posegov/obravnav.

V pooblaščen ustanovi mora biti določen vodja programa usposabljanja in morata dejavnost izvajati vsaj dva specialista dermatovenerologije oz. specialista s področja, iz katerega se izvaja usposabljanje.

Ob vsaki prenovi programa specializacije se preveri, ali posamezni izvajalci izpolnjujejo pogoje za izvajanje izobraževanja, v kolikor se vsebina specializacije ter nabor posegov/obravnav spremeni.